

Redacția
Str. Prundului Nr. 15
Administrația
Str. Prundului Nr. 4.

GLASUL ARDEALULUI

Abonamentul
până la sfârșitul acestui an
5 coroane.
Exemplarul 20 filieri.

Apare zilnic sub conducerea unui comitet de redacție.

Organul Sfatului național român din Țara Bârsel

Aristocrație intelectuală.

În vreme ce Europa se ucidă, purtată de un fanatism nemaipomenit, în vreme ce presa atotputernică orbăceala în căutarea motivului războiului și nu află „înta spre care avea să ducă măcelul maselor — în America stătea dus pe gânduri, adâncit în căutarea noimei celor ce se petreceau în Europa, Wilson. Numele Preșidentului a devenit pentru noi un simbol și, ca orice simbol, rar căutam să ne concretizăm ființa acestui măntuitor. Rar ni l-am închipuit în oada sa de studii, cel din cărțile celei mai moderne dintre științe, ale sociologiei, scrutând după motivele suferințelor omenești, chinul de gândul, că științe de mil de ani n'au fost în stare să-i oprească pe oameni, pe cele mai iscusite capete ale Europei de măcelul îngrozitor. Nu exagerăm, dacă zicem, că Wilson a fost singurul om care simțind amarul întregii omenii, s'a cugetat zi și noapte asupra modului de a scoate omenimea din acest deșert desădărdit. Ferit de valurile urâte ale politicii zilnice, între studii adânci, învățând din trecut și făcând concluziuni pentru viitor, și-a fixat cele 14 puncte, cari deodată aruncă lumină asupra motivelor războiului și arată calea de viață pentru fieștecare om din lume.

Aristocratul social, visat de filozofii timpurilor întâi a făcut de rușine toate sofisticările diplomaților și lovituri de această lumină, politici-anii așteptau zgulii tălmăcirile nerăsturnabile ale ideilor sale.

Statele Unite nordamericane în tendința lor de a delătura din calea dezvoltării omenimei suferința, necazul, au ajuns la acea treaptă ideală: de a-și depune soarta în mâni purtate de *aristocrații sociali*. Fieștecare stat va fi de aici înainte fericit în măsura, în care își va și aprecia aristocrații sociale, în măsura, în care acest stat va și delătura din sânșu-purte de conducătorii certăreți, dornici de a stăpâni pe alții, duri și necuși și li va și înlocui cu conducători binecreșcuți, sociali, complezanți și drepiți.

Zilele noastre tulbure de tranziție sunt un sol nepus de prielic pentru înălțarea celor dornici de a stăpâni, lipsiți altfel de orice însu-

șire de aristocrat social, iar ca un popor, care suferind vecuri lungi — recade ușor din estazul însuflețirii în nepăsare, avem lipsă din începutul începuturilor de tot ce avem noi mai bun.

Și pentru că nu vorbim numai în aluzii și pilduri, iată cum ne închipuim noi — pe bază de studii sociologice — însușirile acestor aristocrații sociali sau intelectuali:

Aristocrații sociali se ridică la rangul de conducători în urma prestațiilor și voințelor lor etice, neprotejate de strămoși și rudeni. Întâmpinarea nașterii și privilegiile moștenite dispar și locul lor-l ocupă valoarea pur-personală.

Excluzivismul îngâmfat al vecii aristocrații feudale sau exclusivismul bazat pe meritele părinților sau rudeniilor dispare și drept diploma la această aristocrație servește numai voința și capacitatea de a munci desinteresat pentru binele obște.

Oameni împodobiți cu astfel de însușiri nu vor întreba în primul rând de totu, nu vor ținde ca orice pret la posturi din „centru”, unde „înaintarea” e mai sigură și pensiunea mai grasă, ci vor sta acolo, unde li vor plasa conducătorii supremi, și acești aristocrații sociali.

Cu astfel de oameni la conducere și în funcțiuni ne va succede, ca în celut cu înțelul să ne apropiăm de acel stat ideal, în care vor dispăre frecările de partide politice, cari trecări numai subminează și nimicesc orice întocmiri de cultură adevărată. Societatea omenescă nu va fi vecinic terorizată de capriciile lefeșilor nepregătiți, lipsiți de orice altruism și de orice prevedere socială. Guralivii lipsiți de modesele științei vor amuți și munca desinteresată va duce fără șiretlicuri diplomatice neamul spre pacea visată de aristocrații sociale de talia lui Wilson.

Să aruncăm o privire în pașitea tîndră a neamului românesc, să plivim buruienile nepotismului și ale vechilor clicării politice și să le aruncăm — până ce nu e târziu — în drumul neamului, ca să fie călitate și uscate de bună vreme, de călătorii, cari caută desinteresați dumbrăvi tăcoroase pentru neamul românesc, vrednic de pace și de un viitor de cultură.

Ideia Daciei românești.

Fragment din *espunerea lui N Iorga*.

Un cuvânt la sfârșit.

Să fim vrednici de ce avem! N'am unit numai un pământ, fie și cea mai dreaptă a noastră moșie, ci un suflet vino spre noi. Un suflet de durere și de credință! Un mare suflet curat. Un suflet în care ne răsfrângem ca arhangheli ai desrobirii, ca luminate fețe ale culturii românești.

Să ne facem sufletul care trebuie pentru a-l primi, căci altfel între ei și noi se va ridica — s'o știți, v'o spune cineva care nu e festiv și comemorativ, ci e aici numai pentru a scormoni în durerea conștiințelor d-voaste, înfonțonate răbite, — o piedecă mai nebirută decât însăși stăpînirea străinului.

Alăta vreme ne-am scuzat pentru ineria și desertarea noastră dela atâtea datorii prin vitrozia vremilor, prin părăsirea omeniei. Azi vremile ne dau ce n'au putut nădăjdui nici cei mai nebuni dintre nebunii noștri, — prea puțin. Azi omenii, începând cu acei filii ai Franței cari au scîldat țerța noastră, alături de voinicii României, cu nobilul lor sânge, ne dau tot ce iubirea frățască, loiala tovrășie, îndoiogata compătiriie pot da unui țeam. Sontem copleșiți de binefacerile cerului și de fericirile pămîntului.

Să le merităm, — fiindcă de acum înainte scuză nu mai este.

Sontem, în norocul nostru, totuși înaintea unor nesopose scene de miserie, materială și morală. Agonista fără distrușă, sufletul e sfârșit și tu bure.

Ca descălătorii de odănoră să smulgem din pământ rădăcinile moarte și curajim ramurile putrede, pentru a înfige plugul cîștit în câmpul de roadlar din Izvorul suferinței noastre să ficeșe marelui givou de purificare a sufletelor.

Așa să ne ajute D-zeu și sufletele celor cari au murit, ca să trăim noi aceste ceasuri!

Oficiale.

Apel.

Toți Români, cari au servit la aviație, să trimită în timpul cel mai scurt posibil — cel mult până în 24 Decembrie st. n. — o declarație adresată: *Ministerialul de război, în Sibiu*. În aceasta să declare, că se supun necondiționat esca-dreii ardeale. Totodată vor aminti și de serviciu au făcut la aviație. Adresa să fie scrisă cât se poate de legibil.

Seful armatei și siguranței publice.

Şeful armatei și al siguranței publice Nr. 65

Aduc la cunoștința tuturor gardelor române din Ungaria, Transilvania și Bănățul precum și publicațiilor, ca în baza denumirii mele de șef al armatei și al siguranței publice am preluat puterea executivă peste toate gardele naționale române de pe teritoriul locuit de români, deci de aici încolo acestea numai mie îmi sunt subordonate, împlinind toate ordinele ce în legătură cu siguranța internă și publică a țării se vor da.

Sibiu, 17 Decembrie 1918.

pentru conformitate

Nedeltu Locot.

Şeful armatei și al siguranței publice

Dr. Ștefan C. Popa

Prin ordinul șefului armatei și siguranței publice Nr. 99 se anulează azi ori și ce avansare, care s'a făcut fără cunoștința susnumitului șef

Brașov, 8/21 Decembrie 1918.

Cap. Bogdan m. p.

Cronica internă.**Ungurii trebuie să evacueze teritoriile locuite de Români.**

Din Budapesta ne vine știrea că loc colonelul Laudrau comisarul francez de legătură a primit un ordin telegrafic dela comandantul-trupeilor Antantei, potrivit căruia Ungurii sunt siliți a evacua locurile unde înalțătrăz trupele române, deoarece aceste locuri în numele și din însăși rarea Antantei.

Guvernul Karolyi după o conștelegere avută cu loc. colonelul Vix a dat ordin de evacuare pentru Cluj.

Înaintarea armatei române.

Trapele române au ajuns lila mareșan și vor înainta până la Soborșina.

După informații primite, trapele noastre în Oradea mare vor sosi numai câtră sfârșitul lunii acesteia.

Ce scrie Világ?

Ziarul Világ autorizează partidul radical în prim articolul din Nr. 256 cu privire la noile națiuni declară următoarele: Fără îndoială: Boemii, Românii, Sârbi vor fi îndestulați din trupul țării noastre, deși avem în favorul nostru unitatea geografică și economică. Trebuie să fim pregătiți, că viața noastră de stat s'o așezăm pe temelile unei Ungare multilate, dar datorința noastră este să nu omorăm acest pământ, să nu facem imposibilă rășterirea unei vieți noi.

Cu înțetul se apropie și foglii noastrei confrăți de realitate. (N. R.)

Armata română în Zernești.

Duminecă, în 15 Decembrie n. în urma invitației Consiliului național local, Di mareșal Garoescu însoțit de sublocotenentul Tudoran și de mai mulți soldați dela reg. 6 vânători din Brașov au vizitat comuna Zernești, în fața porții triumfale, ridicată ja intrarea în comună, unde li aștepta Con-

ziliul național, primăria, garda națională cu drapelul, corul femeesc cu drapelul, reprezentanții fabricatorilor de hârtie și celuloză, reprezentantul oficiului silvanal al orașului Brașov și mulțimea poporului, au fost salutați de Di Pompiliu Dan, președintele Consiliului național, cărui i-a răspuns adănc emoționat Di maior. După ce corul a intonat câte-va cântece, reprezentanții armatei au fost conduși în triumf până la biserică, unde s'a desfășurat programul de primire. S'a celebrat din partea preoților un tedeum, corul a dat răspunsurile și a executat mai multe cântări, iar di Iile Piso, adm. parohial și vicepreședintele consiliului s'ținut un discurs de bine venire, la care larăși a răspuns di maior Garoescu. — În onoarea iubitorilor oaspeți comuna Zernești a dat o masă comună în localul școlii, la care au participat 62 persoane. Di protopop Ioan Dan a toastat pentru armata și marele ei căpitan regele Ferdinand I, Di P. Dan președintele Consiliului pentru Consiliul Dirigent și pentru corul femeesc în frunte cu D-na Elena Dr. Meșanu, di căp. Dr. Iliaru Hoardre, comandantul gardei naționale pentru maiorul Garoescu, di Dr. Pompiliu Nistor medic căpitan pentru preș. conz. național Pompiliu Dan și pentru ceilalți martiri ai națiunii. Au mai toastat prețul Piso, adv. N. Garoai și Dr. D. Garoai, maiorul Garoescu și a. pentru regina Maria, pentru popor, pentru învățători, preoți, pentru Dr. Iancu Meșanu și pentru venerabilul protopop local L. Dan. Entuziasmul a fost la culme. Seara iubitorii oaspeți s'au reținut la Brașov încântați de strălucita primire ce li s'a făcut.

Rezoluținea Sașilor din București
Reuniunea Sașilor din București a luat o rezoluținea unanımă, în senzul căreia aprobă întru toate rezoluținea dela Alba Iulia și se declară pe deplin mulțumit în deosebi cu accea parte a rezoluției, prin care se garantează libera întrebunare a limbei materne în instrucție, administrație și justiție. Ei dau sfatul fraților din Ardeal, să adereze și ei la rezoluținea dela Alba-Iulia și astfel să se pronunțe pentru unirea Ardealului cu România.

Rezoluția a fost luată cu exclamarea însuflețită:
„Trăiască vechea și noua noastră patrie!”
În comisiunea ce va veni în Ardeal pentru de a căuta contact cu conducătorii sași de aici, sunt: Dr. Frank, preotul Honigberger, arhitectul Schmidt și comerciantul Teutsch. (S. D. Tageblatt).

Cronica externă.**Kramarcz salută România.**

Viena Dec. 18.

Kramarcz ministru președinte cere în vorbirea de deschidere ajungând să vorbească despre România zice: Cu poporul român vom trăi în totdeauna în cea mai înlălmă prietene. Din inimă salutăm eliberarea Ardealului și a părților ungușorești de sub jugul străin. Trimitem salutul nostru

și accea dorința ca noul stat român să înflorească și să se fericească.

Noul președinte al Portugaliei.

Congresul cu 137 voturi a ales de președinte provizoriu al republicii pe admiralul Venot Castro. Alegerile definitive vor fi numai după ce noile reforme vor fi puse în aplicare.

Austria-germană nu va fi încorporate la Germania.

Viena dec. 18.

Se comunică că puterile Antantei nu vor îngădui ca Austria-germană să se alipească la Germania.

Pretenziunile Franciei.

Nieuvoe Rotterdamische Courant amuză că Francezii la conferința de pace vor pretinde ca între Belgia și Germania să se formeze un stat intermediar. Vor pretinde mai deasupra, ca între teritoriul dela Rajna spre stânga să fie încorporat la Franța.

Triest port internațional.

Se svonește, că Franța, Anglia și America ar fi de acord — care în parte ar mulțumi și pe jugo-slavi — ca Triest să fie considerat de port internațional sub administrația Angliei.

Alipirea Bulgariei la Sărbia.

Din Zagreb se comunică: Social-democrații sârbi în programul pe care-l vor publica, pretind restabilirea Internaționalei și alipirea Bulgariei la marele stat sud-slav.

Ce zice Orlando?

Din Zurich se telegrafiază: Senatul Italian s' vota provizoriul bugetului. Cu această ocazie primierul Orlando între altele a declarat că aspirațiunile Italiei trebuie să stea în concordanță cu chestiunea principală și generală care va fi supusă conferinței de pace. Cu privire la aranjarea noulor state sunt hotărâtorii principii lui Wilson. Italia rămâne credincioasă acceor principii, însă de data accesta nu poate spune până la ce punct, fiindcă în practică nu obvenii obstacole cari pot îngreuna punerea în aplicare.

Cu privire la despăgubiri Italia se va alătura puterilor Alinate. Simplu faptul desfacerii (descompunerii) unui stat, nu e destul motiv ea să se renunțe la pagube. Ce e drept unele dintre state cari se ridică pe ruinele Austro-Ungariei sunt îndreptățite a cere a fi scutite de plata oricărui indemnizări.

După doi ani.

A trebuit asupra monarhiei să vină catastrofa înfrângerii totale, ca edificiul gimnazului nostru să fie larăși redat înălțimii sale. Mai bine de doi ani a fost într'una ocupat de miliție, cănd de trupe germane, când de austro-ungare. Gimnazul catolic a stat mai tot liber, cel evangelic s'a evacuat în vacanțele mari, tot atunci și școlile primare și civile ale statului, edificiile școlilor noastre însă toate au rămas și pe mai departe ocupate. Bătuți de soarte, amărăți până n' adănc

Ludovica Sooss

Str. Hirscher colț cu Str. Orfanilor.
Execută peruci pentru păpuși și coada
de păr.

Primul salon de frizat pentru dame
și manicure. 2—3

Aviz!

institut pentru îngrijirea
corpului și a feței.

Str. Porții Nr. 66 în curte la stânga
etagiul I. (Casa „Brassó Lapok”).
Îngrijirea pielii, curățirea pistruiilor,
petelor de ficat și coșurilor. Masaj
electric al feței și al trupului. De intere-
s pentru fieftecare damă. Institutul
poate fi orceolat și numai pentru a
se privi tratamentul.

Aviz!

Dr. Pildner de Steinburg

Medic specialist pentru boale de
ochi, nas, urechi și gât fine consul-
tațiunile în zilele de lucru înainte
de amiază dela 9—11
după „ ” 1/2 3—1/2 4. 2—3
Str. Porții 69.

Anunț.

Pentru cadouri de Crăciun și
Anul nou adresează-te la

Frații Adler

atelier fotografic, Str. Porții 14, te-
lefon 659, unde se efectuează lucrări
fotografice ieftine și conștiențioase.
1—1

Schimbare de local.

Aduc la cunoștința On. clienți, că
începând din 20 I. c. prăvălia mea
se află în Strada Hirscher Nr. 7.

Cu toată stima
Dimitru Berbecar.

Anunț.

În prăvălia comerciantului Nico-
lao Dușoiu se primește un
ucenic (învățăcel)
Condițiile se vor stabili în persoană.

Cetiți și răspândiți
„Glasul Ardealului”.

TIPOGRAFIA
A. Mureșianu:
Branisce & Comp.

Nr. 15. Strada Prundului Nr. 15.

Asortată cu tot felul de caractere de litere
nouă, stă la dispoziția Onor. clienți, cari doresc
vire-o tipăritură ca Bilete de vizită, Bilete de lo-
godnă, Bilete de nuntă, sau: cărți de școală,
tipărituri de bancă etc. Ori ce fel de tipărituri
execută promp și iute.

Steaguri naționale tricolore

se află de vânzare la D-nul Emil Bologna comerciant în Brașov.

90 cm. lung — 280 cm. lat; prețul 150 cor.
150 ” ” — 350 ” ” ” 250 ”